SEGES INNOVATION

NOTAT

Nr. 2624

Udgivet 25-11-2026

# ØKONOMISKE KONSEKVENS-BEREGNINGER – NOVEMBER 2026

Michael Groes Christiansen[a]

[a] *SEGES Innovation P/S*

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

## Hovedkonklusion

Indtjeningen i dansk griseproduktion er for tiden meget lav, og der er fortsat udsigt til et gennemsnitligt negativt resultat for perioden november 2026 til og med udgangen af 2. kvartal 2027. Fra tredje kvartal forventes en periode med en mindre konsolidering igen.

## Sammendrag

Dette notat viser konsekvenser af afvigende produktivitet i forhold til Den beregnede Smågrise-noterings forudsatte produktivitet. Værdien af mange produktivitetsændringer er noteringsafhængig. Der er regnet med 9,25 kr./kg slagtekrop i notering +/- 1 kr./kg i intervaller. I efterkorrektioner er der brugt 0,82 kr./kg pr. kg. slagtekrop.

So-, smågrise- og slagtegrisefoder er sat til henholdsvis 2,07 kr./FEso og 2,47 og 2,02 kr./FEsv i beregningerne. Afregningspriser og foderpriser er det, som forventes i gennemsnit til og med udgangen af 2. kvartal 2027.

For 100 % dansk fuldlinje-produktion er minimumsnoteringskrav for et positivt EBIDTA-resultat, dvs. resultat før renter, afskrivninger, skatter og amortisering en notering > 9,90 kr./kg. Hvis resultat per gris før skat skal være positivt, kræves dog ca. 11,50 kr./kg i notering.

Der forventes lige i øjeblikket ca. 65 kr./smågris højere salgspris ved puljenotering i forhold til Beregnet Smågrisenotering til og med juni 2027. Reelle markedspriser på smågrise med en kontrakt kan være anderledes eller typisk højere end puljenoteringen viser.

Ved salg ved 30 kg og med effektivitet og priser som i Beregnet Smågrisenotering vil der være et tab på ca. 100 kr./smågris. Dette ved en notering på 9,25 kr./kg og en beregnet smågrisenotering på 350 kr./smågris. Ved 100 % smågrise-puljenotering i stedet for Beregnet Smågrisenotering forventes et minus på ca. 35 kr./smågris i resultat før skat, og for dem med gode smågrisekontrakter måske et resultat på ca. 0 kr./solgt smågris.

For slagtegrise ser økonomien således ud. Med smågrise til Beregnet Smågrisenotering forventes der et EBIDTA-resultat på -31 kr./slagtegris ved en Danish Crown-notering på 9,25 kr./kg. Resultatet forventes at blive på ca. -110 kr./slagtegris ved køb af smågrise til Beregnet Smågrisenotering, og mere negativt ved køb af smågrise til markedspris på hjemmemarkedet.

Med de EBIDTA-resultater, som her beregnes, så øges de økonomiske tab ved at have søer og grise på stald. Men som med aktier, så vides det aldrig helt, hvornår ting vender. Først fra 3. kvartal 2027 forventes der positiv bundlinje igen i dansk griseproduktion generelt.

Der er lavet følsomhedsberegninger på, hvor meget DB per enhed kan rykkes, hvis effektiviteten forbedres på bedriften med det anvendte pris- og produktivitetsniveau. Udover dette er der for produktivitetstallene vist, hvad noteringsændringer betyder for nøgletallets værdifastsættelse.

Der er tilføjet et afsnit med økonomiske værdier ved øget so-overlevelse, og hvordan det kan omsættes til værdi per reddet soliv eller per %-point. Disse kalkuler kræver en marginalomkostning ved at udskifte en afregnet so med en løbet polt på 32 uger. Der er derfor tilføjet nogle vejledende omkostninger for en sopolt løbet ved 32 uger gammel.

# Baggrund

Værdien af ændringer i en bedrift er nogle gange noteringsafhængig, såsom fravænnede grise per årsso og daglig tilvækst hos vækstgrise. Andre gange medfører en effektivitetsforbedring en sænkning af stykomkostninger og dermed en økonomisk gevinst, som er uafhængig af noteringsforhold.
Dette gør, at fokusområder nogle gange skal flyttes, så bedriften går fra fokus på minimering af omkostninger ved lavkonjunkturer til outputmaksimering i højkonjunkturer. Dette gælder også, selv om de marginale omkostninger til sidst producerede enhed måske stiger herved. Dette forhold betyder ikke så meget i højkonjunkturer, da let stigende fremstillingspriser er dækket ind af de høje priser.

# Materialer og metoder

Formålet er at beregne de økonomiske konsekvenser ved afvigelser i effektivitet i forhold til landsgennemsnittet. Konsekvenserne beregnes også ved forskellige noteringer.

Beregningerne er baseret på Grundlag for Den beregnede Smågrisenotering [1] samt egne beregninger. Der er lavet følsomhedsanalyser på +/- 2 gange 1 kr./kg i afregningspris til begge sider i forhold til en notering på 9,25 kr./kg i midten, som både påvirker små- og slagtegriseproducenten. Udover notering er der regnet med 0,82 kr./kg slagtekrop i samlede korrektioner og efterbetalinger per kg slagtekrop.

For de forhold, der har indflydelse på produktiviteten f.eks. daglig tilvækst, dødelighed og levendefødte grise, øges den økonomiske effekt med stigende/faldende notering i nominelle kr. Der regnes i dækningsbidrag (DB) per enhed i tabellerne.

Tabellerne er beregnet på basis af de foderpriser, som er vist i tabel 1 og med de smågrisepriser, som disse foderpriser vil give i Den beregnede Smågrisenotering under vekslende noteringer.

**Tabel 1.** Foderpriser i kr./FEsv, som er brugt i analysen

| Fodertype | Kr./FEso eller Kr./FEsv |
|---|---|
| Sofoder | 2,07 |
| Fravænningsblanding | 3,94 |
| Smågrisefoder | 2,16 |
| Vægtet smågrisefoder | 2,47 |
| Slagtegrisefoder | 2,02 |

Øvrige forudsætninger udover foderpriser er vist i tabel 2.

**Tabel 2.** Diverse forudsætninger vedr. effektivitet i beregningerne

| Enhed | Effektivitetsnøgletal |
|---|---|
| Levende fødte per kuld | 18,90 |
| Døde i diegivningsperioden, % | 12,85 |
| Fravænnede grise/kuld | 16,47 |
| Kuld per årsso | 2,24 |
| Fravænnede grise per årsso | 36,90 |
| Spildfoderdage per kuld | 14,93 |
| **Smågrise 7-30 kg** | |
| Daglig tilvækst, gram/dag | 473 |
| FEsv/kg, smågrise | 1,74 |
| Dødelighed smågrise | 3,9% |
| **Slagtegrise 30 kg til slagtning** | |
| Slagtekrop i varm vægt, kg/gris | 92,10 |
| Daglig tilvækst, gram/dag | 1097 |
| FEsv/kg tilvækst, slagtegrise | 2,51 |
| Kødprocent, slagtegrise, % | 59,6 |
| Dødelighed slagtegrise | 3,4% |
| Kasserede slagtegrise | 0,1% |

Omkostningen ved en spildfoderdag per kuld per årsso er her beregnet som en afledt effekt af faringsprocenten i en modelberegning. Rentepåvirkningen er lavet ud fra modelberegninger, hvor gennemsnitligt ca. 50 % af den investerede kapital i staldbygninger og inventar vil være tilbagebetalt. Mange besætninger vil derfor have større/mindre renteføIsomhed end beregnet her.

## Økonomiske metoder og enheder anvendt

Inden for grise kan der regnes i DB per produceret enhed (uden tidsenhed) eller der kan beregnes, hvor meget der laves per tidsenhed, hvor tidsenheden er 365 dage = 1 år. Tidsenhed er f.eks. indeholdt i begreberne DB i kr. per årsso. Værdien af øget daglig tilvækst for små- og slagtegrise er beregnet ved at antage, at antal grise produceret årligt per stiplads ændres, hvis de vokser hurtigere/langsommere. Her antages det altså, at omsætningshastigheden ændres årligt, hvorved indkøbte/overførte grise afstemmes efter, hvor hurtigt de vokser.

Ændret daglig tilvækst kan også bruges til at ændre afgangsvægten på grisene, det vil sige DB per gris kan ændres ved at lægge flere/færre kg på en indsat gris afhængig af et fast antal stalddage til rådighed per gris.

Et eksempel på brug af tabellerne når der regnes i soholdet og dermed efter årsso begrebet er beskrevet med værdien af ændret faringsprocent, hvis den er øget i 1. kvartal med + 5 %-point.

Enhedsværdien under en given notering slås op og er for faringsprocent udtrykt som +/- 1 %-point i tabel 5.

Værdien af at have hævet faringsprocenten per årsso ved en given notering er: Enhedsværdi i kr./faringsprocent/noteringsniveau * (+ ændring i % i faringsprocent) * (periodelængde i dage/365 dage).

Fokus på nemme hurtige marginaloverslagsberegninger af hvad øget sooverlevelse er værd, har gjort, at der er tilføjet en tabel 11 for dette. Enheden her er ikke per årsso - men per kuld.

## Kødprocent-afregningsfunktion

I Appendiks er der redegjort for værdien af en kødprocentpoints-enhedsændring. Dette er nødvendigt, fordi kødprocent-afregningen ikke er lineær i forhold til en ændring i kødprocent. Der er regnet med gældende kødprocent-maske fra Danish Crown som vist i tabel 3.

**Tabel 3.** Gældende Danish Crown kødprocent-maske fra 8. maj 2023

| Kødprocent | Regulering |
|---|---|
| 58,1 - 62,1 % | +10 øre/%-point |
| 58,1 (Basis) | 0 |
| 56,1 - 58,1 % | -10 øre/%-point |
| 54,1 - 58,9 % | -15 øre/%-point |
| 54,1 - 56,9 % | -25 øre/%-point |

Spredningen i kødprocent på so- og galtgriseniveau er analyseret på besætningsniveau ud fra slagtedata for en 3-måneders periode fra et slagteri. Data fra leverandørbesætninger blev analyseret i en periode via udtræk på kønsniveau. Kriteriet for at være med, blev sat til mindst 250 stk. so- og galtgrise leveret i perioden, så alle medtagne CHR-nr. havde leveret mindst 500 grise.

# Resultater og diskussion

Tabel 4 viser afstanden til nulpunktsnotering i resultat per gris og indtjeningen før renter, afskrivninger, skatter og amortiseringer (EBIDTA) for integrerede besætninger og for de enkelte driftsgrene per gris. EBIDTA kaldes også resultat af primær drift eller dækningsbidrag 2 i mere danske termer.

I beregningerne er nulpunktsnoteringen ca. 11,50 kr./kg. Med den forventede notering i perioden på 9,25 kr./kg er resultatet før renter og afskrivninger negativt med ca. 65 øre/kg slagtekrop, svarende til ca. 60 kr./gris fra undfangelse til slagtning.

EBIDTA er positiv, når noteringen er mindst 9,91 kr./kg med det valgte foderprisniveau og de anvendte effektivitetsforudsætninger for en integreret besætning. Derfor er der i perioden udsigt til ekstra tab ved at have grise på stald, i forhold til helt tomme stalde.

Smågrise kan nogle gange sælges for en højere markedspris end beregnet, hvilket kan betyde bedre smågriseresultater end vist her, mens slagtegriseproducenter omvendt kan risikere at skulle betale mere for smågrise end Beregnet Smågrisenotering forudsætter. Der forventes en gennemsnitlig prisforskel på ca. +65 kr. per 30 kg gris mellem puljenotering og Beregnet Smågrisenotering til og med juni 2027. På kontrakt smågrisesalg er normalen, at der oftest lægges yderligere 30-50 kr./30 smågris på i tillæg.

**Tabel 4.** Afstand til nulpunktsnotering og resultat per enhed (EBIDTA) før renter og afskrivninger som funktion af Danish Crown-notering (ifølge Den beregnede Smågrisenotering)

| Notering: Danish Crown, kr./kg | Kr./kg slagtekrop | 7,25 | 8,25 | 9,25 | 10,25 | 11,25 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg | Kr./kg slagtekrop | 8,07 | 9,07 | 10,07 | 11,07 | 12,07 |
| +/- afstand til nulpunktsnotering i kr./kg | Kr./kg slagtekrop | -4,28 | -3,28 | -2,28 | -1,28 | -0,28 |
| EBIDTA i 0, noteringskrav i kr./kg | Kr./kg slagtekrop | 9,91 | 9,91 | 9,91 | 9,91 | 9,91 |
| Resultat per gris fra løbning til slagtning | Kr./gris fra 0-121 kg | -395 | -303 | -210 | -118 | -26 |
| EBIDTA fra løbning til slagtning/kr./gris | Kr./gris fra 0-121 kg | -245 | -153 | -61 | 31 | 123 |
| EBIDTA per fravænnet | Kr./7 kg gris | -77 | -48 | -19 | 10 | 39 |
| EBIDTA per smågris (7-30 kg) | Kr./7-30 kg gris | -42 | -26 | -11 | 5 | 21 |
| EBIDTA per slagtesvin (30-121 kg) | Kr./30 -121 kg | -126 | -78 | -31 | 16 | 63 |

## Søer til og med fravænning (7 kg)

De økonomiske konklusioner fremgår af tabel 5.

**Tabel 5.** Søer til fravænning: Økonomisk konsekvenstabel baseret på Beregnet Smågrisenotering

| Notering: Danish Crown, kr./kg | | 7,25 | 8,25 | 9,25 | 10,25 | 11,25 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg | | 8,07 | 9,07 | 10,07 | 11,07 | 12,07 |
| 7 kg pris | | 137 | 166 | 195 | 224 | 253 |
| **Søer til fravænning** | **+/- ændring** | **Kr. per årsso** | **Kr. per årsso** | **Kr. per årsso** | **Kr. per årsso** | **Kr. per årsso** |
| DB per årsso | Notering | -57 | 1.011 | 2.079 | 3.147 | 4.215 |
| Levende fødte grise per kuld* | +/-1 gris | 268 | 325 | 381 | 438 | 494 |
| Fravænnede grise per årsso | +/- 1 gris | 137 | 166 | 195 | 224 | 253 |
| Pattegrisedødelighed, %-point** | +/- 5 % | 231 | 292 | 353 | 414 | 476 |
| Fravænningsvægt 1,5-7 kg*** | +/- 1 kg | 308 | 453 | 598 | 743 | 888 |
| Fravænningsvægt 7-9 kg*** | +/- 1 kg | 197 | 342 | 487 | 632 | 777 |
| Fravænningsvægt minus øget sofoderforbrug**** | +/- 1 kg | 6 | 151 | 296 | 442 | 587 |
| Spildfoderdage per kuld***** | +/- 1 dage per kuld | 26 | 33 | 39 | 46 | 52 |
| Faringsprocent, %-point ***** | +/- 1 % | 18 | 23 | 28 | 32 | 37 |
| **Noteringsuafhængige værdier** | | | | | | |
| Prisændring eget sofoder | +/÷ 0,1 kr. per FEsv | 157 | 157 | 157 | 157 | 157 |
| Rente i % point | +/÷ 1 % | 249 | 249 | 249 | 249 | 249 |

* (7 kg's pris x 0,872 x 2,24)

** (levende fødte x 0,05 x 2,24- (5,5 kg pattegrisetilvækst x 2,5 FEso/kg tilvækst) x kr./FEso)

*** Værdi ifølge Den beregnede Smågrisenotering. Det vil sige kg-regulering alene i dette vægtinterval

**** Hvert kg øget fravænningsvægt koster 2,5 FEso x kr./FEso

***** Se metode for værdi faringsprocent og spildfoderdage per kuld værdi

Alle beløb i tabel 5 er gældende per årsso, og er derfor gældende for en periodelængde på 365 dage med valgt notering etc.

Beregning af værdien af faringsprocent og spildfoderdage sker via modellen, hvor resultaterne står i tabel 6.

**Tabel 6.** Effekt af faringsprocent på 88 % +/- 5 %-point. Modellen passer på gennemsnitligt stabile faringsprocenter over en periode ved den angivne middel notering

| Faringsprocent indlagt | 83,00 | 88,00 | 93,00 | Middel + 1 faringsprocent |
|---|---|---|---|---|
| Enhed | Kr./årsso | Kr./årsso | Kr./årsso | Ændring enhed |
| Salgsindtægt/årsso | 7.033 | 7.205 | 7.341 | 30,8 |
| Sofoder i kr./årsso | 3.059 | 3.081 | 3.099 | 4,0 |
| KS i kr./årsso | 104 | 100 | 96 | -0,7 |
| Øvrige stykomkostninger | 1.944 | 1.944 | 1.944 | 0,0 |
| DB/årsso | 1.926 | 2.079 | 2.201 | 27,5 |
| DB per fravænnet gris | 53 | 56 | 59 | 0,5 |
| Spildfoderdage per kuld | 18,9 | 14,9 | 11,9 | -0,7 |
| Kuld per årsso | 2,19 | 2,24 | 2,28 | 0,0 |
| Fravænnede grise per årsso | 36,02 | 36,90 | 37,60 | 0,2 |

Ved en notering på 9,25 kr./kg er værdien per faringsprocent 27,5 kr./%-point

Forventede afledte effekter af +5 i faringsprocent et helt år er, at det øger antal fravænnede grise med ca. 1 fravænnet gris per årsso alene via flere kuld per årsso eller ca. 5 %-point * 27,5 kr. = 138 kr./årsso.

Hvis besætningen kan holde niveauet på +5 i faringsprocent i et år, er der ca. 138.000 kr. i gevinst i besætningen på at hæve faringsprocenten per 1.000 årssøer.

Hvis perioden er over/under 365 dage ganges beløbet ved en given notering med brøken (perioden i dage/365 dage). At forbedre noget marginalt i et kvartal er altså lig med 25 % af de beløb, som står i tabellen.

Hvis faringsprocenten er hævet 5 %-point i et kvartal (25 % af et år) i en besætning med 1.000 søer, er DB i besætningen hævet med: 1.000 årssøer * 25 % af et år * 138 kr./årsso = 34.500 kr.

## Smågrise 7-30 kg

De økonomiske konklusioner for smågrise 7-30 kg fremgår af tabel 7.

**Tabel 7.** Smågrise (7-30 kg): Økonomisk konsekvenstabel baseret på Beregnet Smågrisenotering

| Notering: Danish Crown, kr./kg | | 7,25 | 8,25 | 9,25 | 10,25 | 11,25 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg | | 8,07 | 9,07 | 10,07 | 11,07 | 12,07 |
| Smågrisepris 7 kg | kr./gris | 137 | 166 | 195 | 224 | 253 |
| Smågrisepris 30 kg | kr./gris | 260 | 305 | 350 | 395 | 439 |
| Afgangsvægt | +/- 1 kg | 4,1 | 4,9 | 5,8 | 6,6 | 7,5 |
| **Smågrise** | **+/- ændring** | **Kr./gris** | **Kr./gris** | **Kr./gris** | **Kr./gris** | **Kr./gris** |
| DB per gris | Notering | -2 | 14 | 30 | 46 | 62 |
| Daglig tilvækst, g/dag* | 456 +/- 10 g | 0 | 0,3 | 0,6 | 1 | 1,3 |
| DB-ændring ved ændring i afgangsvægt** | +/- 1 kg | -0,03 | 0,81 | 1,65 | 2,49 | 3,33 |
| Dødelighed, %-point | +/- 1 % | 2 | 2,4 | 2,7 | 3,1 | 3,5 |
| **Noteringsuafhængige værdier** | | | | | | |
| FEsv pr kg tilvækst | +/- 0,1 FEsv/kg | 5,8 | 5,8 | 5,8 | 5,8 | 5,8 |
| Prisændring eget smågrisefoder | +/- 0,1 kr./FEsv | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 4,0 |
| Renteændring, %-point | +/- 1 % | 2,2 | 2,2 | 2,2 | 2,2 | 2,2 |

* Øget daglig tilvækst bruges til at producere flere smågrise per stiplads

** Korrigeret for marginalt foderforbrug

## Slagtegrise

De økonomiske konklusioner for slagtegrise fremgår af tabel 8 ved forskelligt noteringsniveau.

**Tabel 8.** Slagtegrise (30-121 kg) med en slagtevægt på 92,1 kg. Økonomisk konsekvenstabel baseret på Beregnet Smågrisenotering

| Notering: Danish Crown, kr./kg | | 7,25 | 8,25 | 9,25 | 10,25 | 11,25 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg | | 8,07 | 9,07 | 10,07 | 11,07 | 12,07 |
| Smågrisepris 30 kg | | 260 | 305 | 350 | 395 | 439 |
| **Slagtesvin** | **+/- ændring** | **Kr. pr gris** | **Kr. pr gris** | **Kr. pr gris** | **Kr. pr gris** | **Kr. pr gris** |
| DB per gris | Notering | -32 | 13 | 59 | 105 | 150 |
| Daglig tilvækst, g/dag* | 1097+/- 100 g | 0-0 | 0-1,1 | 0-4,8 | 0-8,6 | 0-12,3 |
| Slagtevægt** | +/- 1 kg slagtevægt | -0,6 | 0,4 | 1,4 | 2,4 | 3,4 |
| Døde/kasserede, %-point | +/- 1 % | 5,0 | 5,7 | 6,4 | 7,1 | 7,8 |
| **Noteringsuafhængige værdier** | | | | | | |
| FEsv pr kg tilvækst | +/-0,1 FEsv/kg | 18,3 | 18,3 | 18,3 | 18,3 | 18,3 |
| Kødprocent, %-point | +/- 1 % | 9,0 | 9,0 | 9,0 | 9,0 | 9,0 |
| Prisændring eget slagtesvinefoder | +/- 0,1 kr. pr FEsv | 23,0 | 23,0 | 23,0 | 23,0 | 23,0 |
| Værdi løbende efterbetaling med 7,5 % i rente *** | +/- 1 kr./kg | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 4,0 |
| Renteændring, %-point | +/- 1 % | 6,7 | 6,7 | 6,7 | 6,7 | 6,7 |

* Producerede grise per stiplads ændres ** Under forudsætning af at de afregnes til basisvægt

*** Slagtevægt i kg * efterbetaling i kr./kg * ejerens lånerente i % p.a. * (14 måneder/12 måneder) * 0,5

De noteringsuafhængige værdier er vigtige elementer for en slagtegriseproducent, da forbedringer i forhold til landsgennemsnit ikke deles med smågriseproducenter.

**Tabel 9.** Ændring i kødprocentniveau har følgende værdier i enheden øre/kg

| Kødprocent, gns. | Enkeltdyr = kødprocent-maske øre/kg | Afregning potens funktion, øre/kg | Værdi i øre/kg 1 %-point forbedring fra før niveau | Værdiændring i kr./ slagtegris ved 92,1 kg slagtevægt |
|---|---|---|---|---|
| 64,1 | 40,0 | 39,7 | 2,6 | 2,4 |
| 63,1 | 40,0 | 37,1 | 4,4 | 4,1 |
| 62,1 | 40,0 | 32,7 | 6,2 | 5,7 |
| 61,1 | 30,0 | 26,5 | 7,9 | 7,3 |
| 60,1 | 20,0 | 18,6 | 9,7 | 8,9 |
| 59,1 | 10,0 | 8,9 | 11,4 | 10,5 |
| 58,1 | 0,0 | -2,4 | 13,0 | 12,0 |
| 57,1 | -10,0 | -15,5 | 14,6 | 13,5 |
| 56,1 | -20,0 | -30,1 | 16,2 | 15,0 |
| 55,1 | -35,0 | -46,3 | 17,8 | 16,4 |
| 54,1 | -50,0 | -64,1 | | |

## Værdier til sooverlevelse

Et reddet soliv kan reducere spildfoderdage per kuld i en besætning, men hvor meget, kan der kun gisnes om.

I SEGES Insight er det valgt, at besætningens gennemsnitlige spildfoderdage per død/aflivet so/gylt bliver konverteret til en produktiv sodag i forholdet 1:1. Faktoren 1:1 ser umiddelbart optimistisk ud, men korrelationer på sidste landsgennemsnit viste faktoren 1,33. I et demonstrationsprojekt i besætninger med lav sooverlevelse som man så forbedrede, kunne man reducere spildfoderdag per kuld 3,6 gange mere end de færre døde/aflivede søer reelt berettigede til.

Årsagen til at faktoren kan være højere end de ”reddede” soliv i sig selv egentlig berettiger til, kommer af, at de ændringer, som måske foretages i det daglige management, lønner sig i flere produktive dage for alle kuld i besætningen.

En besætningsfaktor for disse forhold kræver ’før-efter sammenligninger’. Hvis der er mange spild-foderdage i en besætning, vil fokus på forbedret sooverlevelse komme samtlige søer/gylte til gavn, og dermed give en høj faktor i spildfoderdag-reduktion per kuld. Omvendt vil besætninger med få spild-foderdage/kuld før intervention have en mindre konverteringsfaktor.

I tabel 10 er der lavet økonomiske beregninger for, hvad sooverlevelse er værd per hændelse og ved forskellige noteringer. Der er også vist en vejledende polte-omkostning til og med løbning med en polte-udnyttelsesgrad på 95 %, hvor udnyttelsesgraden udtrykker om polt kan løbes eller ej - baseret på 22 uger i alder til løbning.

**Tabel 10.** Værdier for sooverlevelse og LY-polte-omkostninger 22-32 uger

| Notering: Danish Crown, kr./kg | 7,25 | 8,25 | 9,25 | 10,25 | 11,25 |
|---|---|---|---|---|---|
| Forventet sonotering inkl. efterbetaling, kr./kg | 4,21 | 4,68 | 5,15 | 5,62 | 6,09 |
| Værdi per afregnet soliv, kr./so-gylt | 778 | 865 | 952 | 1.039 | 1.126 |
| Daka-udgift død so | 317 | 317 | 317 | 317 | 317 |
| Ca. arbejdstid bortskaffelse død so | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| Vejledende LY-polte pris ved 22 uger* | 1.318 | 1.443 | 1.568 | 1.693 | 1.818 |
| Foderomkostning polte 22-32 uger** | 410 | 410 | 410 | 410 | 410 |
| Pasning polte 22-32 uger*** | 228 | 228 | 228 | 228 | 228 |
| Polte vaccinationer basis **** | 26 | 26 | 26 | 26 | 26 |
| Omkostning per løbet polt ved 95 %-udnyttelse | 2.058 | 2.190 | 2.321 | 2.453 | 2.584 |
| Salgsindtægt kasserede polte per løbet polt | 21 | 23 | 25 | 27 | 30 |
| Marginal omkostning udskiftning afregnet so med en løbet polt ***** | 1.259 | 1.302 | 1.344 | 1.386 | 1.429 |
| Værdi per reduceret spildfoderdage/kuld til og med fravænning 7 kg | 12 | 15 | 17,6 | 20 | 23 |
| Værdi per reduceret spildfoderdag/kuld inkl. smågriseproduktion | 12 | 16 | 21 | 25 | 30 |
| Værdi per reduceret spildfoderdag/kuld inkl. 7-115 kg produktion | 8 | 17 | 26 | 35 | 44 |
| Egen ca. totaludgift per polt/uge omkring 22-32 uger ***** | 67 | 67 | 67 | 67 | 67 |
| Polte vaccinationer udvidet, kr./polt | 64 | 64 | 64 | 64 | 64 |

* Ca. pris på indkøbt 22 ugers LY-polt inkl. glässer vaccine, transport og genafgift, ** 210 FEsv/polt * pris per FEsv (drægtighedsfoder), *** Ca. 1 time bruges per polt 22-32 uger, **** Basis-vaccination 22-32 uger er mod rødsyge og parvovirus, ***** Et afregnet soliv minus udgifter per løbet polt, ****** Beløbet dækker foder, pasning og husleje (1,9 kvm/store polte), ****** *Dækker udover basis også influenza, parvovirus og PCV-vaccine

## Værdi per sooverlevelse

Tabte spildfoderdage på en død/aflivet so er i 2026 ca. 45 dage som median i de mange besætninger, som er med i SEGES Insight. Dette tal er baseret på besætninger med flere end 20 døde/aflivede søer i udtrækket (N= 938 besætninger). Andelen af døde diegivende søer var 30,5 %, men denne andel skal tages med et forbehold, da mange søer ”fravænnes” efterfulgt af kode selvdød/aflivet, dvs. den reelle andel kan være højere. Medmindre den døde/aflivede so vitterligt har pattegrise som fravænnes på samme dato, burde det være overflødigt at registrere, at soen ”fravænner” inden den dør. Median spildfoderdage per død/aflivet so, som er gold eller drægtig lå på ca. 67 dage, dvs. de dør/aflives lidt senere end en gennemsnitsbetragtning, som ville anslå 50 % af 122 dage, dvs. 61 dage.

Hvis man forbedrer management for alle søer ved øget sooverlevelse, og bruger faktor 1,33, vil det give 59,85 spildfoderdage/kuld. Effekt af færre spildfoderdage fra andre søer indregnes som potentiel værdi ved at øge so-overlevelsen.

En dansk so får ca. 4 kuld. Hvis en so reddes, skal den udskiftes før eller siden alligevel. Et godt bud er, at et reddet soliv sparer 0,5 i sopolt udskiftning/kuld. De fleste sælger ved 30 kg, så der bruges værdi for reduceret spildfoderdag inkl. smågriseproduktion i eksemplet.

Med input fra kolonnen på 9,25 kr./kg i DC-notering kan tabel 11 sættes op med enheder og værdier per reddet soliv. Indtjeningen øges med ca. 3.300 kr./reddet soliv svarende til 33 kr./%-point. Med 1.000 årssøer og en plan for at reducere sodødelighed med ca. 2 % er der ca. 66.000 kr./år, som kan modregnes i eventuelle udgifter for at udføre tiltagene.

**Tabel 11**. Økonomisk værdi per reddet soliv per %-point eller ved 1.000 årssøer og 2 %-point forbedret sooverlevelse. Spildfoderdage faktor 1,33 som landsgennemsnit. Notering anvendt er 11,5 kr./kg

| | Enhed | Enheder per reddet so | Værdi kr. per enhed | Enhed x værdier |
|---|---|---|---|---|
| Øget slagteindtægt | Kr./reddet so | 1 | 1.284 | 1.284 |
| Sparet Daka | Kr./reddet so | 1 | 317 | 317 |
| Sparet arbejde - bortskaffelse død so | Kr./reddet so | 1 | 100 | 100 |
| Marginal omkostning udskiftning afregnet so med en polt | Kr./reddet so | 0,5 | 1.287 | 643 |
| Værdi per reduceret spildfoderdag/kuld inkl. smågriseproduktion | Kr./dag | 59,85 | 29 | 1.736 |
| I alt per reddet soliv | Kr./reddet so | | | 4.079 |
| Overlevelse af søer i kr./%-point til og med smågriseproduktion | Kr./%-point | | | 40,8 |
| Per 1.000 årssøer og 2 % bedre sooverlevelse | | 1.000 | 81,60 | 81.600 |

Hvis man som soholder har oplevet mange forskellige værdier nævnt for et soliv, så skyldes det blandt andet, at mange forhold - også besætningsspecifikke faktorer kan spille ind.

# Konklusion

Som notering er der brugt gennemsnitlige 9,25 kr./kg og der er brugt so- og slagtegrisefoderpriser på ca. 2,1 kr./FEso og FEsv i perioden til og med juni 2027.

Nulpunktsnoteringen er ca. 11,50 kr./kg med anvendte forudsætninger om foderpriser etc.
Det bemærkes at der er indregnet en forventet efterbetaling på 0,8 kr./kg i denne nulpunktsnotering.

Krav for et positivt EBIDTA-resultat er >= ca. 9,90 kr./kg i notering. Disse resultater er for en dansk fuldlinje-producent.

Fra slutnovember og frem til juni 2027 tyder alt på stærkt negative resultater per gris fra undfangelse til slagtning på ca. -210 kr./gris med de forventede afregnings- og foderpriser i perioden, og hvor principperne fra Beregnet Smågrisenotering bruges til at fastsætte ”beregnede smågrisepriser”. Der er også et negativt EBIDTA på ca. 61 kr./gris fra undfangelse til slagtning.

Disse tal er ud fra gennemsnitsbetragtninger for perioden november 2026 til juni 2027. Der forventes en meget gunstig udvikling i afregningspriser i løbet af 2027, som gerne skulle betyde, at der i 3. kvartal 2027 igen vil være en positiv bundlinje i dansk griseproduktion på dette tidspunkt.

At markedspriser på smågrise nok bliver bedre end Beregnet Smågrisenotering i perioden gør, at soholder med eksport af smågrise forventes mindst at få ca. 65 kr./smågris mere end de her viste resultater. På hjemmemarkedet bruges oftest halv beregnet – halv puljenotering i smågriseaftaler. Her er effekten ca. 32 kr./30 kg gris, men dertil kan komme yderligere tillæg.

De færreste produktivitetsmålepunkter kan stå alene, når økonomi/produktivitet skal beskrives på en bedrift, men oftest behøves kun ganske få nøgletal.

## Søer

Ved salg ved 30 kg og med effektivitet og priser som i Beregnet Smågrisenotering vil der være et resultat på ca. -100 kr./smågris før skat, og EBIDTA på ca. -30 kr./smågris. Ved 100 % smågris-puljenotering forventes et minus på ca. 35 kr./smågris i resultat før skat og et EBIDTA-resultat på ca. 35 kr./smågris. Alle smågrisebeløb er ved salg ved 30 kg.

I produktionen af grise må der aldrig være ensidig fokus på kun ét produktivitetsparameter. En høj faringsprocent kan købes på bekostning af flere spildfoderdage per kuld, hvis besætningen kun løber søer i sikker brunst. Kombinationen af en høj faringsprocent koblet med få spildfoderdage per kuld viser, at besætningen løber på alle sobrunster, også de mindre gode. En registreret løbning på en mindre god brunst, ville nemlig højst sandsynligt sænke faringsprocenten lidt.

De vigtigste parametre i soholdet er:

- Mange fravænnede grise/farekuld.
- Få spildfoderdage per kuld – gerne som en afledt effekt af høj faringsprocent.
- En fyldt farestald med ønsket antal faringer og efterfølgende så mange diegivningsdage som muligt til pattegrisene for at øge fravænningsvægten.

For branchen er det vigtigt, at der er fokus på sooverlevelse. Gode handlingsplaner som virker, må godt koste noget i ekstra investeringer eller tid brugt på at passe søer, for der er også penge at tjene på øget sooverlevelse.

## Smågrise

På grund af det relativt lille tilvækstinterval fra 7 til 30 kg er ændringer i DB som følge af egne ændringer i produktivitetstal oftest små i smågrisestaldene. Omvendt laver de fleste sobesætninger mange flere grise end landets slagtegrisebesætninger. Små forbedringer i DB/smågris fra 7 til 30 kg har derfor stor effekt på bedriftens bundlinje pga. antal produceret.

## Slagtegrise

For slagtegrise ser økonomien således ud. Med smågrise til Beregnet Smågrisenotering forventes der et EBIDTA-resultat på -31 kr./slagtegris ved en DC-notering på 9,25 kr./kg. Resultat før skat forventes at blive på ca. -108 kr./slagtegris.

Hvis smågrise skal indkøbes til halv Beregnet Smågrisenotering - halv puljenotering, så bliver alle resultater for slagtegrise ca. 32 kr./gris lavere.

Målt i DB per slagtegris slår selv mindre produktivitetsændringer hårdt igennem hos slagtegriseproducenterne fordi der laves ca. 90 kg levende tilvækst per slagtegris. Alle måleparametre er derfor vigtige, men nogle forbedringer kan måske kun opnås på bekostning af andre.

# Referencer

[1] Stilling J. (2026): Grundlag for Den beregnede Smågrisenotering - juni 2026. Notat nr. 2611, SEGES Innovation.

Journalnr.: 101424-2630

SHJO

Dyregruppe: Søer, pattegrise, smågrise, slagtegrise
Fagområde: Økonomi og produktivitet
Nøgleord: Dækningsbidrag og Nulpunktnoteringer

# Appendiks

## Kødprocent-afregningspris og formel

Den sammensatte kødprocentafregning gav et output i simulering som vist i tabel 9, der med høj præcision kunne beskrives via en tredjegradsligning, her kaldet potensfunktionsafregning, hvori besætningens gennemsnitlige kødprocent indgår.

*Øre/kg i kødprocent-afregning f(x) =*

*-0,0053*(gns. kødprocent)* $^{3}$ *+ 0,1031*(gns. kødprocent)* $^{2}$ *+ 54,388*(gns. kødprocent) - 2461,2*

Figur 1 viser denne ligning grafisk, sammen med afregningen hvis en enkelt gris havde den samme kødprocent.

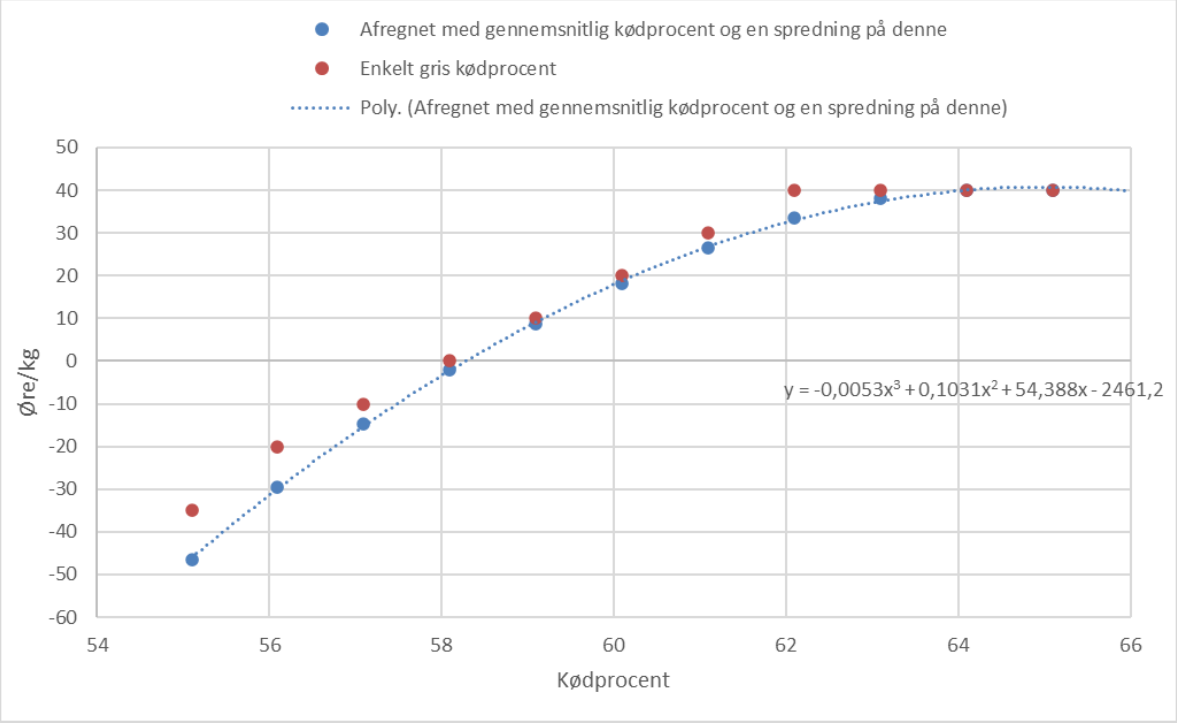


**Figur 1**. Besætningsgennemsnitlige kødprocent (halvt so-grise-galtgrise) og forventet kødprocentafregning i øre/kg slagtekrop